SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2945

av Mikael Damberg m.fl. (S)

Samhällsekonomi och förvaltning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör fortsätta att utveckla de lokala servicekontoren samt utreda hur Statens servicecenter kan medverka till att möjliggöra mötesplatser mellan finansservice och lokala aktörer i småkommuner utan fysiskt bankkontor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt måste ta fram åtgärder för att staten genom sitt fastighetsbestånd inte ska underlätta för kriminella aktörer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka verktygen och styrningen av de myndigheter som arbetar mot ekonomisk brottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Motionen har vissa begränsningar mot bakgrund av det rådande politiska läget med en övergångsregering och en övergångsbudget.

I en osäker tid krävs ett ansvarstagande ledarskap och en politik som stärker samhällets grundläggande funktioner och motståndskraft. Vi måste stärka Sveriges motståndskraft mot kriser genom att värna den finansiella stabiliteten och föra en ansvarsfull

ekonomisk politik. Samtidigt behöver vi fortsätta förbättra den statliga närvaron och servicen i hela landet. Det krävs fortsatta krafttag mot fusk och kriminella som systematiskt utnyttjar våra välfärdssystem. Våra gemensamma skattepengar ska användas på ett effektivt sätt och samtidigt främja miljömässig och social hållbarhet.

Fler statliga jobb i hela landet

Den statliga närvaron och servicen behöver vara närvarande i hela landet. Genom fler servicekontor, beslut om omlokalisering och nyinrättade myndigheter samt expansion av statliga verksamheter finns det förutsättningar för tusentals nya statliga jobb runt om i landet. Riksrevisionen har i en granskning konstaterat att ny- och omlokaliseringen av statliga myndigheter haft flera av de positiva effekter som efterfrågades. De ny- och omlokaliseringar som gjordes under tidigare socialdemokratiskt ledda regeringar måste försvaras så att det inte sker en tillbakagång. Det regionala perspektivet ska finnas med i varje beslut om placering av statlig verksamhet. Arbetet med omlokalisering av statliga jobb och etablering av nya servicekontor ska intensifieras.

De statliga servicekontoren är viktiga för att människor ska kunna organisera sin vardag och ska därför finnas tillgängliga. Vid dessa kan medborgare runt om i Sverige få vägledning och service från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Servicekontoren är mycket uppskattade med cirka 2,8 miljoner besök under 2024 och en kundnöjdhet på 95 procent. Regeringens nedskärningar av anslaget till Statens servicecenter innebär har lett till nedsättningarna av servicekontor runt om i landet. Det betyder att statens närvaro minskar i hela landet – i glesbygd, landsbygd, storstäder och områden med stort utanförskap. Det slår hårt mot medborgarservicen runt om i Sverige. Vi Socialdemokrater anser att de servicekontor som har stängts ska återöppnas och att servicekontoren ska fortsätta utvecklas. De bör omfatta fler samhällstjänster och möjligheten för fler verksamheter att kunna knytas dit. Ett sådant exempel är en lokal bankverksamhet.

I många delar av landet bedrivs det inte längre någon lokal bankverksamhet och färre har därmed kunskap om förutsättningarna för att starta och driva ett företag just där. Det leder till sämre regional utveckling och färre företag. Sverige behöver en bank- och finansmarknad som är lokalt förankrad för att stimulera lokalt näringsliv. Inte minst byggföretag, handel, åkerier och jord- och skogsbrukets entreprenörer.

En lösning är att låta statens servicekontor fungera som mötesplats mellan finansiella intuitioner och lokalsamhälle. Regeringen bör därför utreda hur Statens servicecenter

kan medverka till att möjliggöra mötesplatser mellan finansservice och lokala aktörer i kommuner utan fysiskt bankkontor.

En effektiv statlig förvaltning

Det övergripande syftet med skattepolitiken är att finansiera vår gemensamma välfärd och vår förmåga att ta itu med samhällsproblemen. Därför är det viktigt att varje skattekrona används på ett så bra sätt så möjligt. Vi vill att det offentliga ska vara ett föredöme genom att minska byråkratin och öka effektiviteten i offentlig sektor och i välfärden. Det kan finnas ekonomiska skäl att överväga myndighetssammanslagningar, men det måste säkerställas att en sammanslagning inte får negativa konsekvenser för myndigheternas verksamhet och möjlighet att utföra sitt uppdrag. Sammanslagning av statliga myndigheter bör föregås av en noga analys. Vi vill därför att regeringen iakttar försiktighet vid sina föreslagna hopslagningar av myndigheter och att problem som myndigheter lyfter i sina utredningar och remissvar måste hörsammas av regeringen innan en sammanslagning.

Precis som det är viktigt att offentliga resurser används effektivt är det viktigt att våra gemensamma skattepengar används till det de är tänkt att användas till. Därför måste vi gå hårt åt den ekonomiska brottsligheten som undergräver förtroendet för samhällsinstitutionerna och som urholkar välfärden. De kriminella gängen drar in stora belopp genom ekonomisk brottslighet som riktas mot det offentliga. Bl.a. genom skattebrott, nyttjande av de privatiserade delarna av välfärden och bidragsfusk. Denna brottslighet underminerar hela samhällets strukturer. Vi vill förstärka verktygen och styrningen av de myndigheter som arbetar mot ekonomisk brottslighet, bl.a. den av Socialdemokraterna inrättade Utbetalningsmyndigheten. Utbetalningsmyndigheten bör användas betydligt mer offensivt i kampen mot välfärdsbrott och den kriminella ekonomin. Det handlar om att utveckla myndighetens kärnuppdrag – att med dataanalys upptäcka, förebygga och stoppa felaktiga utbetalningar. Vi vill ge Utbetalningsmyndigheten möjlighet att inhämta uppgifter direkt från polisen med fokus på personer kopplade till organiserad brottslighet. Fler felaktiga utbetalningar ska stoppas, bland annat genom direktaccess till fler myndigheters databaser. Myndigheten bör också kunna tillfälligt stoppa en utbetalning när det finns starka skäl att misstänka att den är felaktig, i väntan på att den ansvariga myndigheten fattar slutligt beslut.

Även statens fastigheter måste förvaltas på ett förtroendeingivande och rättssäkert sätt. Staten får inte genom sitt förfogande av fastigheter möjliggöra för kriminell verksamhet, exempelvis genom att betala hyra för fastigheter vars ägare har kopplingar

till organiserad brottslighet. Regeringen måste skyndsamt ta fram åtgärder för hur det kan säkerställas att staten genom sitt fastighetsbestånd inte underlättar för kriminella aktörer.

Mikael Damberg (S)

Eva Lindh (S)

Joakim Sandell (S)

Linnéa Wickman (S)

Ingrid Andreae (S)

Ilan De Basso (S)

Sarkis Khatchadourian (S)